

MINISTERUL MUNCII
ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

Nr. B/2126/SRI/16.07. 2018

Avizat

Robert Iulian Stănescu

Președinte CNPP

Acordarea prestațiilor de pensie comunitară în conformitate cu prevederile legislației europene de coordonare a sistemelor de securitate socială

În vederea acordării drepturilor de pensie persoanelor care au lucrat în mai multe state membre ale Uniunii Europene și au realizat perioade de asigurare în sistemele de pensii ale țărilor respective, România aplică, începând cu data de 1 ianuarie 2007, data aderării la Uniunea Europeană, dispozițiile regulamentelor europene în materie de coordonare a sistemelor de securitate socială.

Până la data de 1 ianuarie 2007, în domeniul asigurărilor sociale, în relațiile cu statele membre ale Uniunii Europene (Austria, Republica Cehă, Luxemburg, Spania, Ungaria), România a aplicat dispozițiile acordurilor bilaterale în domeniul securității sociale, bazate pe principiile coordonării sistemelor de securitate socială, precum și alte instrumente juridice bilaterale în domeniul pensiilor, încheiate de România anterior anilor '90 (Franța, Republica Federală Germania).

În prezent, în relațiile dintre România și statele membre ale UE sunt în vigoare și se aplică, începând cu data de 1 mai 2010, Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și Regulamentul său de implementare (CE) nr. 987/2009. Până la data de 30 aprilie 2010, în relațiile României cu celelalte state membre s-au aplicat dispozițiile Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 și cele ale Regulamentului (CEE) nr. 574/72.

Aceste acte normative cu caracter supranațional au în vedere:

- asigurarea **egalității de tratament** între cetățenii statelor membre, ceea ce presupune acordarea acelorași drepturi și impunerea acelorași obligații de securitate socială între cetățenii proprii și cei ai altor state membre, care se deplasează în interiorul Uniunii Europene, în vederea desfășurării unei activități profesionale sau a stabilirii domiciliului;
- **determinarea legislației aplicabile**, astfel încât o persoană să nu fie supusă, în același timp, mai multor legislații de securitate socială sau, dimpotrivă, să nu facă obiectul niciunei legislații;

- **totalizarea perioadelor de asigurare** în vederea stabilirii și acordării drepturilor, ceea ce presupune că instituția competentă, la calcularea drepturilor ce îi revin unui lucrător migrant (persoană ce și-a desfășurat activitatea în mai multe state ale Uniunii Europene), ia în considerare atât perioadele de asigurare realizate în propriul stat, cât și perioadele realizate în celelalte state membre, drepturile fiind calculate de fiecare stat, proporțional cu perioada de asigurare realizată conform propriei legislații;
- **exportul prestațiilor**, ceea ce presupune dreptul unui lucrător migrant de a beneficia de prestațiile dobândite în statele în care și-a desfășurat activitatea, pe teritoriul statului de domiciliu.

De asemenea, în vederea aplicării dispozițiilor regulamentelor menționate anterior, instituțiile statelor membre își oferă reciproc bunele oficii și acționează ca și cum ar fi vorba despre aplicarea propriei legislații, **buna cooperare instituțională transfrontalieră** fiind un alt principiu de bază al legislației comunitare în materie de coordonare a sistemelor de securitate socială.

Regulamentele referitoare la coordonarea sistemelor de securitate socială au ca scop principal evitarea pierderii drepturilor de securitate socială ale lucrătorilor migranți care se deplasează în interiorul Uniunii Europene.

Aceste reglementări nu au drept scop înlocuirea sistemelor de securitate socială cu unul comun european. Fiecare stat membru își stabilește în mod liber prestațiile de securitate socială acordate în conformitate cu legislația națională, modul de calcul al acestora și contribuțiile sociale care trebuie plătite, cu condiția respectării dreptului la libera circulație a persoanelor.

În aplicarea dispozițiilor regulamentelor europene de coordonare a sistemelor de securitate socială, Casa Națională de Pensii Publice îndeplinește rolul de organism de legătură în ceea ce privește acordarea prestațiilor de pensie și ajutoarelor de deces, iar casele teritoriale de pensii (casele județene de pensii și Casa de Pensii a Municipiului București) îndeplinesc rolul de instituții competente în ceea ce privește stabilirea și plata prestațiilor de pensie și ajutoarelor de deces.

Potrivit dispozițiilor regulamentelor europene de coordonare a sistemelor de securitate socială la care ne referim, în cazul persoanelor care au realizat perioade de asigurare în sistemele de pensii ale mai multor state membre ale UE, drepturile de pensie se acordă prin totalizarea perioadelor de asigurare realizate conform legislațiilor de asigurări sociale ale statelor membre respective, așa cum acestea sunt certificate de către instituțiile competente în materie de asigurări sociale ale statelor membre implicate în soluționarea cererii de acordare a drepturilor de pensie comunitară, urmată de calculul pro rata temporis al pensiei (calcul proporțional al drepturilor, corespunzător perioadei efective de asigurare realizată în fiecare sistem de asigurări sociale).

Cererea referitoare la acordarea drepturilor de pensie comunitară din partea mai multor state membre se depune la o singură instituție, cea a **locului de ședere permanentă**.

Toate datele și informațiile referitoare la realizarea unor perioade de asigurare în cadrul sistemelor de pensii ale statelor membre implicate se comunică și se certifică, în mod reciproc, de către instituțiile implicate în soluționarea cererii, prin intermediul unor formulare europene de legătură specializate, iar în viitor, prin intermediul schimbului electronic de date asigurat prin intermediul unor documente electronice structurate (SED).

Fiecare instituție competentă în soluționarea cererii de acordare a unor drepturi de pensie analizează informațiile și documentele în cauză și se pronunță în ceea ce privește acordarea unor drepturi de pensie sau, după caz, respingerea cererii de acordare a unor drepturi de pensie.

Toate documentele care sunt utilizate în vederea analizării cererii referitoare la acordarea unei prestații sunt transmise de instituții sub forma de copii certificate pentru conformitate cu originalul, fără a fi necesară traducerea lor.

Subliniem că drepturile de pensie comunitară se acordă de fiecare stat membru implicat, cu respectarea dispozițiilor legislației naționale în materie de pensii pe care o aplică.

Efectuarea calculului pensiei comunitare pro rata temporis se face ținând cont de ansamblul perioadelor de asigurare sau echivalente acestora confirmate de instituțiile celor două state membre implicate, respectându-se următoarele etape:

I. calculul pensiei teoretice, având în vedere totalul perioadelor de asigurare sau echivalente acestora, prin aplicarea formulei naționale de calcul;

II. calculul pensiei proratizate (proporționalizate), aferentă perioadelor de asigurare sau echivalente acestora realizate în România.

În cazul unui lucrător care și-a desfășurat activitatea în mai multe state membre, pentru perioade de cel puțin un an, acesta va putea primi pensie din partea fiecărui stat, corespunzătoare perioadelor de asigurare realizate în fiecare dintre statele respective.

Exemplu: un lucrător migrant a fost asigurat pentru 10 ani în statul membru A, 25 de ani în statul membru B și pentru 5 ani în statul membru C.

În acest caz, cariera sa profesională s-a desfășurat pe teritoriul Uniunii Europene pe parcursul a 40 de ani.

La momentul în care persoana se adresează cu cererea de pensie la instituția de asigurări sociale din raza de domiciliu, procedura de stabilire a unei pensii comunitare va fi demarată de toate cele trei instituții de asigurări sociale implicate, al căror asigurat a fost lucrătorul în timpul carierei sale profesionale. Sistemele de asigurări sociale de pensii din statele membre nu au caracter uniform, practic, vârsta de pensionare diferă de la un stat la altul. În anumite state membre vârsta de pensionare este de 60 de ani, în altele de 65, iar anumite state au ca vârstă standard de pensionare 67 de ani.

În situația în care persoana îndeplinește, la momentul cererii, în toate cele trei state, condițiile referitoare la obținerea pensiei, statul A va calcula pensia ca și cum întreaga perioadă de asigurare, de 40 de ani, ar fi fost realizată în condițiile aplicării propriei legislații, și va plăti suma cu titlu de pensie corespunzătoare perioadei de asigurare de 10 ani (calcul pro rata temporis). În mod similar vor proceda statele B și C care vor plăti sume corespunzătoare celor 25 de ani, respectiv 5 ani de asigurare realizați conform propriilor legislații de pensii.

În situația în care persoana nu îndeplinește simultan, în toate statele în care a fost asigurat, condițiile referitoare la acordarea pensiei de bătrânețe, instituția care stabilește pensia pro rata temporis este cea care aplică legislația care prevede cea mai scăzută vârstă de pensionare.

De exemplu, o persoană care a fost asigurată pentru 35 de ani în statul A, unde vârsta de pensionare este de 65 de ani, și pentru încă 10 ani în statul B, unde vârsta de pensionare este de 60 de ani, persoana va primi pensia din partea celui de-al doilea stat, ca și cum întreaga sa carieră s-ar fi desfășurat în acest stat (pe parcursul a 45 de ani), dar calculul se va realiza pentru cei 10 ani lucrați. Lucrătorul va beneficia de această pensie timp de 5 ani, când pensia va fi revizuită și va primi și drepturile de pensie din partea statului A. Fiecare instituție va emite câte o decizie de pensie care va fi comunicată atât instituției care a instrumentat dosarul de pensie, cât și pensionarului.

Potrivit legislației comunitare, dacă persoana îndeplinește condițiile prevăzute, de exemplu, de legislația română în vigoare pentru a beneficia de pensie exclusiv prin luarea în considerare a stagiului de cotizare realizat în România (vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare), casa teritorială de pensii calculează două pensii:

- pensia națională, prin luarea în considerare a stagiului de cotizare realizat în România;
- pensia comunitară pro rata temporis, luând în considerare perioadele de asigurare sau echivalente acestora realizate de solicitant în toate statele membre pentru a se determina o pensie teoretică care urmează a fi proporționalizată cu raportul dintre perioada de asigurare română și ansamblul perioadelor de asigurare realizată în statele membre implicate.

După compararea celor două pensii, a celei stabilite conform legislației române în vigoare, denumită națională și a celei stabilite în aplicarea Regulamentelor europene, denumită comunitară, se plătește cuantumul mai mare al prestațiilor calculate.

Pensia stabilită de fiecare instituție competentă poate fi încasată de beneficiar direct în statul de domiciliu, prin transfer bancar. În acest scop, persoana care solicită drepturile de pensie trebuie să prezinte și date de identificare a contului bancar deschis la o bancă din statul de domiciliu. Încă de la finele lunii aprilie 2008 instituția noastră a încheiat cu Citibank Europe plc, Dublin - sucursala Romania o convenție de plăți având drept obiect transferul pensiilor în străinătate, în cazul beneficiarilor sistemului public de pensii stabiliți în alte state (anexăm o situație a beneficiarilor exportului de prestații prin Citibank, valabilă pentru iulie 2018). De asemenea, beneficiarii stabiliți în străinătate pot opta pentru plata pensiilor prin mandatar cu procură specială sau în cont bancar deschis la una din instituțiile bancare române cu care Casa Națională de Pensii Publice a încheiat o convenție de plată a drepturilor de pensie.

În vederea asigurării continuității încasării drepturilor de pensie pentru beneficiarii sistemului public de pensii român stabiliți în străinătate, atât în state membre ale UE, SEE, Elveția, cât și în state terțe, casele teritoriale de pensii din România transmit beneficiarilor nerezidenți, în luna octombrie a fiecărui an, un Certificat de viață, care urmează a fi restituit, după completare, instituției debitoare de prestații de pensii, până la finele anului respectiv. Beneficiarul nerezident are obligația de a completa Partea B a Certificatului de viață în fața unei autorități legale de pe teritoriul statului de reședință, respectiv domiciliu. La solicitarea beneficiarului nerezident, autoritatea legală de pe teritoriul statului de reședință/domiciliu certifică faptul că Partea B a Certificatului de viață a fost semnată personal de titularul drepturilor, completând, în acest sens, Partea C a certificatului.

Date statistice privind cererile de pensie comunitară aflate în evidența caselor teritoriale de pensii.

Așa cum am precizat, casele teritoriale de pensii îndeplinesc atât rolul de instituții de instrumentare (de contact) a dosarelor de pensie comunitară - pentru solicitanții care locuiesc în mod permanent în România și au lucrat și în alte state membre, precum și de instituții în cauză (competente), în cazul în care persoanele solicitante se adresează cu o cerere unor instituții de instrumentare (de contact) din alt stat membru.

În perioada 1 ianuarie 2007 - 31 decembrie 2017, numărul de dosare referitoare la cereri de pensie comunitară și de confirmare a perioadelor de asigurare, aflate în evidența caselor teritoriale de pensii, este de 263.733, din care au fost soluționate, în aceeași perioadă de referință, prin emiterea unei decizii de pensionare, respectiv a unui formular E205 RO de confirmare a perioadelor de asigurare în cadrul sistemului public de pensii român, 213.934 (restul dosarelor nesoluționate se află în așteptare, din cauze independente de voința caselor teritoriale de pensii competente).

	Nume	Funcția	Data	Semnătura
Asumat	Petronel Munteanu	Director adjunct	12.07.2018	
Întocmit	Rodica Ciobanu	Consilier	12.07.2018	

Situatie numar pensionari cu plata prin CITI BANK,
defalcata pe tari - IULIE 2018

TARA	Denumire tara	Numar
	USA + CANADA	3,826
	AUSTRALIA	6
AT	Austria	2,423
BE	Belgia	237
BG	Bulgaria	21
CH	Elvetia	216
CY	Cipru	26
CZ	Cehia	137
DE	Germania	22,909
DK	Danemarca	31
ES	Spania	2,476
FI	Finlanda	31
FR	Franta	981
GB	Marea Britanie	139
GR	Grecia	434
HR	Croatia	4
HU	Ungaria	9,239
IE	Irlanda	26
IL	Israel	233
IT	Italia	1,770
LU	Luxemburg	22
MA	Maroc	1
MC	Monaco	3
MD	Moldova	11
MK	Macedonia	42
MT	Malta	2
NL	Olanda	115
NO	Norvegia	19
PL	Polonia	21
PT	Portugalia	56
RS	Serbia	6
SE	Suedia	782
SI	Slovenia	1
SK	Slovacia	141
TR	Turcia	6
Total		46,393